

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Рішенням вченої ради

Інституту педагогіки

НАПН України,

від «18» червня 2021 року,

протокол № 7

Голова вченої ради

 О.М. Топузов

ПОЛОЖЕННЯ

про підготовку здобувачів вищої освіти

ступеня доктора філософії та доктора наук

в Інституті педагогіки Національної академії педагогічних наук України

I. Загальна частина

1.1. Положення визначає порядок підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) та науковому рівнях рівні вищої освіти з метою здобуття ступеня доктора філософії та доктора наук (далі – аспіранти/докторанти) в Інституті педагогіки Національної академії педагогічних наук України (далі – Інститут педагогіки НАПН України).

Підготовка кандидатів та докторів наук, розпочата до 1 вересня 2016 р., здійснюється установами НАПН України відповідно до законодавства, що діяло до набрання чинності Законом України «Про вищу освіту» (2014 р.).

1.2. Положення розроблено відповідно до Законів України «Про вищу освіту» (2014 р.), «Про наукову і науково-технічну діяльність» (2015 р.), постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» (2016 р.), «Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Національній академії педагогічних наук України» від 17 листопада 2016 р. №-2/3-315, інших нормативно-правових актів.

1.3. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється в аспірантурі Інституту педагогіки України за очною (денною) або заочною формою навчання.

1.4. Доктор наук – це науковий ступінь, що здобувається особою на основі ступеня доктора філософії (кандидата наук) за науковою спеціальністю та передбачає набуття найвищих компетентностей у галузі розроблення і впровадження методології дослідницької роботи, проведення оригінальних досліджень, отримання наукових результатів, що забезпечують розв’язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та опубліковані у наукових виданнях.

Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук здійснюється:

- за рахунок коштів державного бюджету (за державним замовленням);
- за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб (на умовах контракту).

Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за державним замовленням здійснюється тільки в аспірантурі заочною (денною) формою навчання.

1.5. Затвердження показників прийому і випуску докторантів та аспірантів, які навчаються за державним замовленням здійснює Президія НАПН України на підставі рішення конкурсної комісії з відбору виконавців державного замовлення на підготовку наукових, науково-педагогічних кадрів і підвищення кваліфікації НАПН України відповідно до «Положення про конкурсну комісію з відбору виконавців державного замовлення на підготовку наукових і науково-педагогічних кадрів, підвищення кваліфікації у Національній академії педагогічних наук України», затвердженого постановою Президії НАПН України від 19 лютого 2015 р. № 1-2/4-51.

1.6. Інформація про розподіл державного замовлення оприлюднюється на офіційному веб-сайті Інституту педагогіки НАПН України.

1.7. Кількість аспірантів, підготовка яких здійснюється поза державним замовленням й вартість такої підготовки затверджуються вченою радою Інституту педагогіки НАПН України з урахуванням ліцензійного обсягу, зазначеного в ліцензії Інституту педагогіки НАПН України, за якою здійснюється освітня діяльність на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, забезпечення можливостей кваліфікованого наукового керівництва й задоволення освітніх потреб аспірантів за відповідною спеціальністю.

Обсяг прийому за кошти фізичних, юридичних осіб на відкриті конкурсні пропозиції визначається Інститутом педагогіки НАПН України в межах різниці між ліцензованим обсягом з урахуванням його поділу за формами навчання та максимальним (загальним) обсягом державного замовлення. Цей обсяг може корегуватись із урахуванням фактичного виконання державного замовлення.

Порядок зарахування в аспірантуру / докторантуру Інституту педагогіки НАПН України визначається Правилами прийому, які діють в Інституті

педагогіки НАПН України.

1.8. Після здійснення випуску та закінчення прийому аспірантів/докторантів, відділ аспірантури та докторантури Інституту педагогіки НАПН України подає пропозиції щодо коригування розподілу обсягу державного замовлення на розгляд конкурсної комісії з відбору виконавців державного замовлення на підготовку наукових, науково-педагогічних кадрів, підвищення кваліфікації НАПН України.

Переведення аспірантів / докторантів, які навчаються за державним замовленням до іншої установи здійснює Президія НАПН України на підставі відповідного клопотання Інституту педагогіки НАПН України. Переведення аспірантів / докторантів на іншу форму навчання здійснюється наказом директора Інституту педагогіки НАПН України.

1.9. Відповідальність за впровадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) та науковому рівні вищої освіти покладається на заступника директора з наукової роботи Інституту педагогіки НАПН України.

1.10. Інститут педагогіки НАПН України координує діяльність структурних підрозділів, які здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук, забезпечує якісну реалізацію освітньої програми й забезпечує умови ліцензування, що здійснює відділ аспірантури та докторантури, випускові відділи за спеціальностями, гарантів освітньо-наукових програм.

1.11. На 9-ому науковому рівні вищої освіти підготовка докторантів в Інституті педагогіки НАПН України провадиться без отримання ліцензії. Відкриття докторантури здійснюється відповідно до п. «VI. Підготовка здобувачів ступеня доктора наук у докторантурі» «Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Національній академії педагогічних наук України» від 17 листопада 2016 р. № 1-2/3-315.

1.12. Науково-методичне забезпечення та організація діяльності аспірантури і докторантури регулюється вченою радою Інституту педагогіки

НАПН України.

Вчена рада Інституту педагогіки НАПН України зобов'язана не менш як один раз на рік розглядати питання підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) і наукового рівнів, зокрема:

- розглядати та затверджувати необхідні нормативно-правові акти;
- документи, що забезпечують підготовку на освітньо-науковому та науковому рівнях вищої освіти;
- Положення про організацію освітнього процесу, правила прийому до Інституту педагогіки НАПН України;
- Положення про приймальну комісію, освітні програми, навчальні плани за кожною спеціалізацією;
- форми індивідуальних навчальних планів, індивідуальних планів наукової роботи, відомостей складання іспитів, журнали відвідувань;
- документи, що забезпечують проведення вступних випробувань для здобуття ступеня доктора філософії, з урахуванням нормативних актів Міністерства освіти і науки України;
- ухвалювати рішення про відкриття докторантури (за умови наявності трьох штатних працівників – докторів наук з відповідної або суміжної спеціальності);
- ухвалювати рішення про зарахування аспіранта/ докторанта, а також їх щорічну атестацію та переведення на наступний рік навчання;
- розглядати і приймати рішення щодо діяльності наукових керівників та консультантів, а саме: затверджувати наукових керівників та консультантів; переглядати їх склад та усувати від наукового керівництва або наукового консультування осіб, які не забезпечують своєчасної і якісної підготовки докторантів / аспірантів; призначати двох наукових керівників аспірантам з відповідним розподілом годин навчального навантаження й обов'язків між ними;
- **затверджувати теми дисертацій здобувачів ступеня доктора**

філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти або наукового ступеня доктора наук;

- приймати рішення про визнання набутих аспірантом в інших закладах **вищої освіти** (наукових установах) компетентностей з однієї чи декількох навчальних дисциплін, обов'язкове здобуття яких передбачено освітньо-науковою програмою аспірантури;
- ухвалювати рішення про визнання дипломів, виданих іноземними вищими навчальними закладами;
- розглядати і затверджувати форму договору про надання освітніх послуг аспірантам або докторантам, підготовка яких здійснюється за державним замовленням або за кошти юридичних та фізичних осіб;
- ухвалювати інші рішення, пов'язані із забезпеченням якісної підготовки в аспірантурі і докторантурі.

1.13. Для врегулювання відносин між аспірантом або докторантом, підготовка якого здійснюється за державним замовленням чи за кошти юридичних та фізичних осіб і Інститутом педагогіки НАПН України укладається договір. Договір розробляється Інститутом педагогіки НАПН України відповідно до Типового договору (затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Типового договору про надання освітніх послуг між вищим навчальним закладом та фізичною (юридичною) особою» (2015 р.) та затверджується вченою радою.

1.14. Вступ до аспірантури та докторантури здійснюється на конкурсній основі відповідно до Правил прийому до аспірантури Інституту педагогіки НАПН України, що розробляються відповідно до чинного законодавства, цього Положення та з урахуванням Умов прийому на навчання до вищих навчальних закладів МОН України.

Підставою для оголошення прийому аспірантів для здобуття вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні є ліцензія Міністерства освіти і науки України та затвержені вченою радою Правила прийому до аспірантури Інституту педагогіки НАПН України.

Ліцензований обсяг прийому при зарахуванні для здобуття вищої освіти для кожного ступеня та спеціальності обліковується за календарний рік.

Правила прийому до аспірантури / докторантури Інституту педагогіки НАПН України затверджуються вченою радою у строки, визначені Міністерством освіти і науки України в Умовах прийому до вищого навчального закладу на відповідний рік й розміщуються на веб-сайті Інституту педагогіки НАПН України.

Правила прийому діють упродовж навчального року і визначають, зокрема:

- перелік акредитованих та неакредитованих освітніх програм (акредитація освітніх програм підтверджується сертифікатами про акредитацію відповідних спеціальностей і напрямів підготовки), конкурсних пропозицій, за якими здійснюється прийом за кожною спеціальністю або відповідною галуззю знань;
- порядок проведення конкурсного відбору та строки зарахування вступників;
- перелік конкурсних предметів, з яких проводяться вступні іспити;
- порядок роботи приймальної комісії (дні тижня та години);
- порядок і строки подання документів для вступу до аспірантури та докторантури;
- зміст, форму і строки вступних випробувань для конкурсного відбору вступників до аспірантури та докторантури за кожною спеціальністю або відповідною галуззю знань;
- спосіб та місце оприлюднення їх результатів;
- наявність/відсутність можливостей для навчання осіб з особливими потребами.

Правила прийому повинні визначати порядок та умови зберігання робіт вступників. Роботи вступників, виконані ними на вступних іспитах, творчих конкурсах, фахових випробуваннях, співбесідах, які не прийняті на навчання, зберігаються упродовж одного року, потім знищуються, про що складається акт.

1.15. Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі становить чотири роки, підготовки доктора наук у докторантурі – два роки.

1.16. Навчання в аспірантурі / докторантурі передбачає виконання здобувачем відповідної освітньо-наукової або наукової програми Інституту педагогіки НАПН України за певною спеціальністю й проведення власного наукового дослідження. Невід’ємним складником освітньо-наукової програми аспірантури та наукової програми докторантури є написання й публікація наукових статей.

1.17. Аспіранти та докторанти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк захисту дисертації протягом строку підготовки в аспірантурі та докторантурі.

Індивідуальний план наукової роботи погоджується здобувачем з його науковим керівником (консультантом) і затверджується вченою радою упродовж двох місяців з дня зарахування здобувача до аспірантури/докторантури Інституту педагогіки НАПН України.

Індивідуальний план наукової роботи є обов’язковим для виконання здобувачем відповідного ступеня і використовується для оцінювання успішності виконання запланованої наукової роботи.

Порушення строків виконання індивідуального плану наукової роботи без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення вченою радою рішення про відрахування аспіранта / докторанта з аспірантури/докторантури Інституту педагогіки НАПН України.

Особа, яка раніше навчалася в аспірантурі чи докторантурі за державним замовленням і не захистилася або була відрахована достроково, має право на повторний вступ до аспірантури / докторантури за державним замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку.

1.18. Підготовка в аспірантурі та докторантурі завершується захистом наукових досягнень аспіранта у спеціалізованій вченій раді. Здобувачі мають

право на вибір спеціалізованої вченої ради.

II. Права та обов'язки аспірантів і докторантів

2.1. Аспіранти і докторанти Інституту педагогіки НАПН України користуються правами здобувачів вищої освіти, визначеними законами України «Про вищу освіту» (2014 р.), «Про наукову і науково-технічну діяльність» (2015 р.) «Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Національній академії педагогічних наук України» від 17 листопада 2016 р. № 1-2/3-315». З метою належного проведення наукових досліджень аспіранти і докторанти мають право на:

- вільний доступ до всіх видів відкритої наукової інформації, наявної в Інституті педагогіки НАПН України, бібліотеках і державних архівах України;
- отримання методичного і змістовного наукового консультування щодо власного дослідження від наукового керівника (консультанта), для аспірантів – на чіткий розподіл обов'язків між науковими керівниками у разі призначення вченою радою двох керівників;
- безпечні та нешкідливі умови для проведення наукових досліджень, забезпечення належно обладнаним місцем для наукової роботи;
- академічну мобільність, що реалізується відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579;
- академічну відпустку, зокрема за станом здоров'я; для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, відповідно до законодавства.

2.2. Аспіранти і докторанти зобов'язані виконувати всі обов'язки здобувачів вищої освіти, визначені законами України «Про вищу освіту» (2014 р.), «Про наукову і науково-технічну діяльність» (2015 р.) та «Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23.03.2016 р. № 261.

З метою забезпечення належного проведення наукових досліджень аспіранти і докторанти також зобов'язані:

- дотримуватися вимог законодавства, морально-етичних норм і

стандартів поведінки дослідників у відповідній галузі (професії);

- виконувати індивідуальний план наукової роботи та систематично звітувати про хід його виконання на засіданні випускового відділу за спеціальністю, який уповноважений для цього вченою радою;

- глибоко оволодівати знаннями, практичними навичками, професійною майстерністю, підвищувати загальний культурний рівень;

- опанувати методологію проведення наукових досліджень;

- дотримуватися статуту і правил внутрішнього розпорядку в Інституті педагогіки НАПН України;

- захистити в установленій строк свої наукові досягнення у вигляді дисертації (для аспірантів) та у вигляді дисертації, або опублікованої монографії, або за сукупністю опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях статей (для докторантів) у спеціалізованій вченій раді.

2.3. Покладення Інститутом педагогіки НАПН України на аспіранта чи докторанта обов'язків, не пов'язаних з виконанням відповідної освітньо-наукової (наукової) програми та підготовкою дисертації (монографії, статей), забороняється.

2.4. Аспіранти і докторанти мають право брати участь у конкурсах на отримання грантової підтримки наукових досліджень, стипендій і премій, заснованих на честь видатних діячів науки, освіти, культури, громадських діячів, а також заснованих Президентом України, Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, державними чи недержавними органами, підприємствами, установами чи організаціями.

III. Порядок та умови вступу до аспірантури

3.1. Основною формою підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти є аспірантура.

3.2. До аспірантури на конкурсній основі приймаються особи, які здобули вищу освіту ступеня магістра (спеціаліста). До вступних випробувань

допускаються особи, які вчасно подали всі необхідні для вступу документи згідно з Правилами прийому до Інституту педагогіки НАПН України. Приймальна комісія може відмовити особі у складанні вступних випробувань до аспірантури за умови не своєчасного подання в встановлений строк документів, визначених правилами прийому.

Перелік документів для вступу до аспірантури:

- заява вступника;
- копія диплома магістра (спеціаліста) із зазначенням здобутої спеціальності (кваліфікації) (особи, які здобули відповідну освіту за кордоном – копію диплома).

У Правилах прийому до Інституту педагогіки НАПН України може бути визначено додатковий перелік документів, обов'язкових для допуску до вступних випробувань.

Особа, яка подає для вступу до аспірантури диплом, що виданий іноземним вищим навчальним закладом, допускається до вступних випробувань нарівні з іншими особами. Зарахування такого вступника здійснюється в разі успішного складення ним вступних випробувань та прийняття вченою радою Інституту педагогіки НАПН України рішення про визнання його диплома.

3.3. Вступні випробування до аспірантури Інституту педагогіки НАПН України складаються з:

- вступного іспиту зі спеціальності (в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності);
- вступного іспиту з іноземної мови (за вибором вченої ради) в обсязі, який відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. Вступник, який підтвердив свій рівень знання, зокрема англійської мови, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, звільняється від складення вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати прирівнюються до результатів

вступного випробування з іноземної мови з найвищим балом;

- вступного іспиту з презентації дослідницьких пропозицій.

Бали з кожного вступного випробування під час підрахування результатів конкурсу визначаються в Правилах прийому Інституту педагогіки НАПН України й узгоджені з Правилами прийому до Інституту педагогіки НАПН України. Особам, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності) ніж та, яка зазначена в їхньому дипломі магістра (спеціаліста), можуть бути призначені додаткові вступні випробування.

Результати вступних випробувань дійсні для вступу до аспірантури Інституту педагогіки НАПН України упродовж одного календарного року.

3.4. Вступні випробування до аспірантури проводяться предметними комісіями, склад яких призначається наказом директора Інституту педагогіки НАПН України.

3.5. До складу предметних комісій включаються доктори філософії та доктори наук, які проводять наукові дослідження за відповідною спеціальністю й відповідають за виконання відповідної освітньо-наукової програми.

До складу предметних комісій можуть бути призначені також представники інших вищих навчальних закладів (наукових установ), з якими укладено договори про ведення спільної наукової діяльності та/або про спільне керівництво дослідженнями аспірантів, та/або про спільне виконання освітньо-наукової програми або з якими здійснюється підготовка докторів філософії за спільною освітньо-науковою програмою, узгодженою між вищим навчальним закладом і науковою установою.

До складу предметної комісії з іноземної мови можуть включатися особи, які не мають наукового ступеня і вченого звання, але вільно володіють відповідною іноземною мовою й за рішенням вченої ради можуть кваліфіковано оцінити рівень знання іноземної мови вступником.

3.6. За результатами проведення вступних випробувань до аспірантури приймальна комісія приймає рішення щодо кожного вступника за процедурою, визначеною правилами прийому до Інституту педагогіки НАПН України.

Рішення приймальної комісії про зарахування до аспірантури затверджується директором Інституту педагогіки НАПН України, який оприлюднюється в установленому порядку.

3.7. Аспіранту одночасно з його зарахуванням відповідним наказом директора Інституту педагогіки НАПН України призначається науковий керівник з числа наукових або науково-педагогічних працівників з науковим ступенем.

Науковий керівник аспіранта здійснює наукове керівництво роботою над дисертацією, надає консультації щодо змісту і методології наукового дослідження аспіранта, контролює виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану аспіранта й відповідає перед вченою радою Інституту педагогіки НАПН України за належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника.

Науковий керівник, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове керівництво (консультування), як правило, не більше п'яти здобувачів наукових ступенів, включаючи тих, що здобувають науковий ступінь доктора наук.

Науковий керівник, який має ступінь доктора філософії, може здійснювати одночасне наукове керівництво роботою над дисертаціями, як правило, не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора філософії.

Для наукового керівництва над дисертацією одного аспіранта відводиться щороку 50 академічних годин навчального навантаження.

Рішенням вченої ради аспіранту може бути призначено два наукових керівники та визначено відповідний розподіл годин навчального навантаження і обов'язки між ними.

IV. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі

4.1. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі здійснюється за освітньо-науковою програмою та навчальним планом, що затверджуються вченою радою Інституту педагогіки НАПН

України для кожної спеціальності.

Упродовж навчання в аспірантурі здобувач зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми, зокрема здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та/або практичне значення і захистити дисертацію.

4.2. Освітньо-наукова програма і навчальний план аспірантури складаються з освітньої та наукової складових.

Навчальний план аспірантури повинен містити інформацію про перелік й обсяг навчальних дисциплін (32 кредита Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – ЄКТС), послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури є основою для формування здобувачем індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи, які погоджуються з науковим керівником й затверджуються вченою радою упродовж двох місяців з дня зарахування особи до аспірантури.

Індивідуальний навчальний план аспіранта містить перелік дисциплін за вибором аспіранта в обсязі, що становить не менше 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС. При цьому аспіранти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням наукового керівника та керівником випускового відділу за відповідною спеціальністю.

Засвоєння аспірантами навчальних дисциплін може відбуватися на базі Інституту педагогіки НАПН України, до якого зарахований аспірант, в рамках реалізації права на академічну мобільність – на базі інших вищих навчальних закладів (наукових установ).

Аспірант має право змінювати свій індивідуальний навчальний план за погодженням із своїм науковим керівником у порядку, який затверджується вченою радою.

Усі аспіранти незалежно від форми навчання зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного й підсумкового контролю, передбачені індивідуальним навчальним планом аспіранта та освітньо-науковою програмою аспірантури Інституту педагогіки НАПН України.

4.3. Освітньо-наукова програма аспірантури Інституту педагогіки НАПН України має визначати не менше чотирьох складників, що передбачають здобуття аспірантом таких компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій:

- здобуття глибинних знань зі спеціальності (групи спеціальностей), за якою (якими) аспірант проводить дослідження, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією за напрямом наукового дослідження (орієнтовний обсяг такого освітнього складника становить не менш як 12 кредитів ЄКТС);

- оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору (орієнтовний обсяг такого освітнього складника становить чотири - шість кредитів ЄКТС);

- здобуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності (орієнтовний обсяг такого освітнього складника становить не менш як шість кредитів ЄКТС);

- здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською

або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності (рекомендований обсяг такого освітнього складника становить шість - вісім кредитів ЄКТС).

Аспірант, який підтвердив рівень свого знання іноземної мови, зокрема англійської, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, на рівні C1 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, має право:

- на зарахування відповідних кредитів, передбачених освітньо-науковою програмою аспірантури, як таких, що виконані в повному обсязі;
- на використання обсягу навчального навантаження, передбаченого для формування мовних компетентностей, здобуття інших компетентностей (за погодженням з науковим керівником).

4.4. Вчена рада Інституту педагогіки НАПН України має право прийняти рішення про визнання здобутих аспірантом у інших вищих навчальних закладах (наукових установах) компетентностей з однієї чи декількох навчальних дисциплін (зарахувати кредити ЄКТС), обов'язкове здобуття яких передбачено освітньо-науковою програмою аспірантури.

4.5. Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників й оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять вагомий внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у наукових публікаціях.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є невід'ємною частиною навчального плану аспірантури.

4.6. Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється разовою спеціалізованою вченою радою за **результатами успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-наукової програми й** на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. **Разова спеціалізована вчена рада утворюється установою НАПН України, яка має акредитовану освітньо-наукову програму третього рівня вищої освіти з відповідної спеціальності (спеціальностей для міждисциплінарних робіт).**

Стан готовності дисертації аспіранта до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників); випусковим відділом за спеціальністю.

Рішення про готовність дисертації аспіранта до захисту приймається розширеним засіданням випускового відділу за спеціальністю Інституту педагогіки НАПН України після обговорення (передзахисту) наукових досягнень аспіранта.

Рішення про готовність дисертації до захисту ухвалюється відкритим голосуванням.

Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання відповідної освітньо-наукової програми та виконання аспірантом його індивідуального навчального плану.

4.7. До захисту допускається дисертація, виконана здобувачем ступеня доктора філософії самостійно. Виявлення фактів академічного плагіату, фальсифікації наукових матеріалів є підставою для відмови у присудженні ступеня доктора філософії.

Встановлення фактів академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації у захищеній здобувачем дисертації є підставою для скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради про присудження йому ступеня доктора філософії та отримання відповідного диплома.

V. Здобуття вищої освіти ступеня доктор філософії поза аспірантурою

5.1. Особи, які професійно провадять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи, мають право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою в Інституті педагогіки НАПН України без переривання трудової діяльності або під час перебування у творчій відпустці.

Такі особи прикріплюються строком до п'яти років до Інституту педагогіки НАПН України, обов'язковою умовою для цього є отримання ліцензії на провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти за відповідною спеціальністю.

Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою передбачає повне й успішне виконання відповідної освітньо-наукової програми та навчального плану аспірантури Інституту педагогіки НАПН України згідно із затвердженими в установленому порядку індивідуальним навчальним планом та індивідуальним планом наукової роботи прикріпленої особи та публічний захист дисертації у спеціалізованій вченій раді.

Правила та процедури прикріплення до Інституту педагогіки НАПН України визначаються вченою радою.

5.2. Навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти осіб, які прикріплені до Інституту педагогіки НАПН України для реалізації свого права на здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою, а також їх наукове керівництво здійснюється за кошти юридичних або фізичних осіб.

Особи, прикріплені до Інституту педагогіки НАПН України з метою здобуття вищої освіти ступеня доктор філософії поза аспірантурою, мають всі права і обов'язки, визначені в Розділі II цього Положення.

5.3. У разі звільнення з роботи особа втрачає право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою в Інституті педагогіки НАПН України та має право:

- продовжити свою підготовку для здобуття ступеня доктора філософії

поза аспірантурою в Інституті педагогіки НАПН України за умови прийняття відповідного рішення вченою радою Інституту педагогіки НАПН України;

- вступити до аспірантури Інституту педагогіки НАПН України для здобуття відповідного ступеня за очною (денною, вечірньою) або заочною (дистанційною) формою навчання і зарахування їй відповідних кредитів ЄКТС, здобутих поза аспірантурою.

VI. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора наук у докторантурі

6.1.3 метою завершення роботи над науковими дослідженнями та оформлення результатів та/або підготовки публікацій до захисту на здобуття ступеня доктора наук особа має право вступити до докторантури Інституту педагогіки НАПН України.

Протягом строку перебування в докторантурі докторант зобов'язаний захистити результати своїх наукових досягнень у вигляді дисертації, або опублікованої монографії, або наукової доповіді за сукупністю статей, опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях, перелік яких затверджується Міністерством освіти і науки України, у спеціалізованій вченій раді.

Здобувач ступеня доктора наук у дисертації (монографії, сукупності наукових робіт) повинен представити узагальнення самостійних досліджень стосовно актуальної наукової проблеми (групи проблем) у межах однієї або кількох галузей знань, результати яких забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення, є достовірними та пройшли широку апробацію.

Навчання в докторантурі не є обов'язковою умовою для подання наукових досягнень до спеціалізованої вченої ради й подальшого їх публічного захисту для здобуття ступеня доктора наук.

6.2. Докторантура відкривається за рішенням вченої ради, що затверджується наказом директора Інституту педагогіки НАПН України, за умови наявності трьох штатних працівників – докторів наук з відповідної або

суміжної спеціальності. Висновки для відкриття докторантури перевіряється НАПН України під час проведення конкурсу на розміщення державного замовлення.

6.3. Прийом до докторантури або надання творчої відпустки здійснюється з урахуванням наукових досягнень за обраною спеціальністю відповідно до встановлених вимог.

До докторантури приймаються особи, які мають ступінь доктора філософії або кандидата наук, наукові здобутки та опубліковані праці з обраною спеціальністю (зокрема публікації в міжнародних реферованих журналах, індексованих в наукометричних базах, згідно з вимогами до рівня наукової кваліфікації осіб, які здобувають наукові ступені) і які мають наукові результати, що потребують завершення або оформлення у вигляді дисертації, монографії чи наукової доповіді за сукупністю статей.

6.4. Для вступу до докторантури вступник не менше ніж за два місяці до вступу подає у відділ докторантури розгорнуту пропозицію, в якій міститься план дослідницької роботи та/або відомості про обсяг наукової роботи, необхідної для підготовки результатів проведених досліджень до захисту. Упродовж місяця з дня надходження документів від усіх вступників випусковий відділ заслуховує їх наукові доповіді й шляхом голосування визначає можливість зарахування кожного вступника до докторантури та подає висновки на розгляд до спеціалізованої вченої ради.

Перелік і строк подання документів, необхідних для вступу до докторантури визначається в Правилах прийому до Інституту педагогіки НАПН України.

Перелік документів обов'язкових для вступу до докторантури:

- письмову характеристику наукової діяльності вступника, складену доктором наук, який є штатним науково-педагогічним або науковим працівником Інституту педагогіки НАПН України, зі згодою бути науковим консультантом у разі вступу особи до докторантури;
- копію диплома доктора філософії або кандидата наук.

У Правилах прийому Інституту педагогіки НАПН України може бути визначено додатковий перелік документів, необхідних для вступу до докторантури.

Особа, яка подає для вступу до докторантури диплом, що виданий іноземним вищим навчальним закладом, допускається до вступу нарівні з іншими вступниками. У разі позитивного рішення вченої ради про зарахування такого вступника до докторантури вчена рада одночасно приймає рішення про визнання диплому, виданого іноземним вишем. У разі відмови вчена рада надає вступнику обґрунтоване пояснення причин такої відмови.

6.5. Вчена рада Інституту педагогіки НАПН України в місячний строк розглядає висновки випускового відділу щодо кожного вступника і ухвалює рішення про його зарахування до докторантури, призначає докторанту наукового консультанта з числа штатних науково-педагогічних або наукових працівників Інституту педагогіки НАПН України зі ступенем доктора наук із спеціальності, що відповідає характеристиці наукової діяльності вступника. Рішення вченої ради затверджується і оформляється наказом директора Інституту педагогіки НАПН України.

На здійснення наукового консультування відводиться щороку 50 академічних годин навантаження на одного докторанта. Науковий консультант може одночасно здійснювати підготовку лише одного докторанта.

6.6. Атестація докторанта здійснюється постійно діючою спеціалізованою вченою радою з відповідної спеціальності, яка функціонує в Інституті педагогіки НАПН України. Якщо в Інституті не функціонує спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності, атестацію докторанта може здійснювати постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності іншого вищого навчального закладу (наукової установи) за клопотанням Інституту педагогіки НАПН України, або за заявою докторанта.

VII. Прикінцеві положення

7.1. Усі зміни та доповнення до цього Положення (або нова редакція Положення) розглядаються та ухвалюються на засіданні вченої ради,

затверджуються наказом директора Інституту педагогіки НАПН України.

7.2. По затвердженні нової редакції цього Положення, попередня редакція Положення втрачає чинність.